

YAPILARIN YANGINDAN KORUNMASI

ve

ÖĞRENCİ YURT VE PANSİYONLARI RAPORU

17.01.2018

GİRİŞ

Her tür yapı, işletme, toplumsal mekânlar ve öğrenci yurt ve pansiyonlarında; çeşitli nedenlerle yangınlar meydana gelmekte can, mal ve ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Bu kayıpları önlemek amacıyla bu rapor hazırlanmıştır.

YAPILARDA YANGINA KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

19.12.2007 tarihli Resmi gazetede yayınlanan 2007/12937 sayılı “**Binaların yangından korunması hakkındaki yönetmelikte**” belirlenen hususlar doğrultusunda yapılan incelemelerin yanı sıra önem arz eden konuların tespiti aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

Her tür yapı ve binaların, işletme ve kullanımında meydana gelecek yangınlardan, korunması için ve özellikle yapıların tasarımı ve yapımı aşamalarında aşağıda belirtilen önlemler alınmalıdır.

Yeni İnşa Edilecek Yapılarda

- Yapı içinde yangının ve dumanın ilerlemesini ve yayılmasını önlemek veya belli bir süre durdurmak amacıyla yatay ve düşey yapı elemanları(yangın perdesi) ile dumanın tahliyesini sağlayacak duman yönlendirme bacaları inşa edilmelidir.
- Kaçış yolları yapılmalı, korunmalı koridor, hol ve merdivenler inşa edilmelidir.
- Yangına karşı dayanımlı(dirençli) yapı bileşenleri, yapı elemanları ve yapı malzemeleri kullanılmalıdır.
- Yapıların taşıyıcı sistemleri, yangına karşı stabil ve dayanımlı olmalıdır.
- Yangın algılama ve uyarı sistemleri tesis edilmelidir.

Mevcut Yapılarda

Bilhassa öğrenci yurt ve pansiyonları dikkate alarak çıkarılan 06.05.2017 tarihli resmi gazetede yayınlanan 2017/10090 karar sayılı “**Özel öğrenci barınma hizmetleri yönetmeliği**” de dikkate alınarak,

- Her tür yapı ve binaların, işletme ve kullanımında meydana gelecek yangınlardan korunması için taşıyıcı sistemlerin, yangına karşı stabil ve dayanımlı hale getirilmelidir.
- Yangına güvenli hol, çıkış kapısı ve yangın merdivenleri inşa edilmelidir.

c) Yangın algılama ve uyarı sistemleri tesis edilmelidir.

YAPILMASI GEREKEN DİĞER ÖNLEMLER

a) Yapı ve iskân ruhsatı veren yetkili idarelerin, Yangın Yönetmeliğine uygun olarak görev, yetki ve sorumluluklarını yerine getirmelidir.

b) Yatırımcı kuruluşlar, yapı sahipleri Yapı Denetimi Kuruluşları yangına karşı sorumlu tutulmalıdır.

c) Tasarım ve uygulamada görevli mimar ve mühendis ile yüklenici, imalatçı ve uygulayıcılar sorumlu tutulmalıdır.

d) Yapılarda: kazan daireleri, doğal gaz, LPG, elektrik tesisatları, yakıt depoları, sobalar, diğer ısıtıcı ve imalatlar yangına karşı korunaklı olmalı ve gereken önlemler alınmalıdır.

e) Yıldırım düşmelerinde oluşacak yangına karşı önlemler alınmalıdır.

f) Ruhsatlandırmalar ve rutin denetimlerde yangınlar açısından ilgili belediyelerin, sağlık açısından sağlık müdürlüklerinin, emniyet ve güvenlik açısından il emniyet müdürlüklerinin görevli bulundurarak ruhsatlandırma ve denetimlerinin sağlanması

g) Yangından korunma, yangını önleme ve yangından kurtarma görevlerini yapan ilgili kurum ve kuruluşlar:

g-1) Yapılarda yangına karşı periyodik kontrolleri yapmalı.

g-2) Denetimleri yapmalı.

g-3) Acil kurtarma hizmetlerini sağlamalı.

g-4) Halk, yangına karşı yapılması gereken davranışları konusunda bilinçlendirilmelidir.

ÖĞRENCİ YURTLARI

İlimizde Barınma Hizmeti veren tür ve seviyelerine göre sayısal veriler:

(Özel Kurum olması nedeniyle 11/12/2017 tarihi itibarıyla sayısal veriler e-Yurt Modülünden ve İlgili Yönetmelikten derlenen bilgiler doğrultusunda hazırlanmıştır)

ORTAOKUL		
Yurt Sayısı	Kontenjanı	Barınan
10	631	126

ORTAÖĞRETİM		
Yurt Sayısı	Kontenjanı	Barınan
136	11536	4440
YÜKSEKÖĞRENİM		
Yurt Sayısı	Kontenjanı	Barınan
26	2819	1452
GENEL OLARAK		
YURT/PANSİYON SAYISI	GENEL KONTENJAN	BARINAN ÖĞRENCİ SAYISI
172	14986	6018

Not: Kredi yurtlar kurumuna ait öğrenci yurtları sayılara dahil değildir.

Ortaokul, ve ortaöğretim kurumları ile yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere öğrenim dönemlerinde barınma hizmetleri sunmak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından öğrenci yurdu, öğrenci pansiyonu, öğrenci apartları ve öğrenci stüdyo daireleri açılmasına, işletilmesine ve bunların denetimine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Özel Öğrenci Barınma Hizmetleri Yönetmeliğimiz 6 Mayıs 2017 tarihinde 30058 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bahse konu yönetmelik Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullara ait yurt ve pansiyonlar, 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununa göre açılan ve işletilen yurtlar, 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna göre açılan yurt ve pansiyonlar ile 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre açılan ve işletilen sporcu eğitim ve olimpik hazırlık merkezleri, bağımsız spor federasyonları tarafından açılan ve işletilen kamp merkezleri **hariç olmak üzere**, ortaokul, imam-hatip ortaokulu ve ortaöğretim kurumları ile yükseköğretime devam eden öğrencilere barınma hizmetlerini sunmak amacıyla açılan ve işletilen öğrenci yurdu, öğrenci pansiyonu, öğrenci apartları ve öğrenci stüdyo dairelerine ilişkin iş ve işlemler ile bu kurumlarda barınma hizmeti alan öğrencilere ilişkin disiplin iş ve işlemlerini kapsar

Yeni yayımlanan Yönetmelikte yeni açılması müsaade edilen Barınma Hizmeti verecek kurumlar;

****Öğrenci apartları:**Yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti vermek amacıyla açılmış, bağımsız girişi bulunan bir veya etrafı ihata duvarıyla çevrili ortak bir taşınmazın üzerinde tamamı kuruma ait birden fazla binadan oluşan ve bağımsız her dairende birden fazla odası bulunan kurumu,

****Öğrenci pansiyonu:**Ortaöğretim kurumları ve yükseköğrenim öğrencileri için bağımsız bir bina veya etrafı ihata duvarıyla çevrili ortak bir taşınmazın üzerinde tamamı kuruma ait birden fazla binadan oluşan en az bir ay olmak üzere barınma hizmetlerinin sunulduğu kurumu,

****Öğrenci stüdyo daireleri:**Yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti vermek amacıyla bir ana taşınmazın 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre bağımsız bölümlerinde öğrencilerin barındığı ve bazı hizmetlerin ortak sunulabildiği kurumu,

****Öğrenci yurdu:** Bir binadan veya etrafı ihata duvarıyla çevrili ortak bir taşınmazın üzerinde tamamı kuruma ait birden fazla binadan oluşan, yatakhaneleri, ortak kullanım alanları bulunan ve toplu hizmetlerin sunulduğu kurum.

Kurumlara, türlerine göre aşağıda belirlenen asgari kontenjana göre kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir.

- a) Öğrenci yurdu için en az 40 öğrenci.
- b) Öğrenci pansiyonu için en az 30öğrenci.
- c) Öğrenci apartları için en az 10 öğrenci.
- ç) Öğrenci stüdyo daireleri için en az 10öğrenci.

Mevcut yönetmelik çerçevesinde-Kurum açılacak binalarda özet olarak istenen bazı şartlar;

a) Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler veya alkollü içki satılan yerler ile öğrenci yurt ve pansiyonları arasında, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunludur. Yüz metre uzaklığın ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda ise en yakını esas alınır. Öğrenci apartları ve öğrenci stüdyo daireleri ise meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler veya alkollü içki satılan yerler ile aynı binada bulunamazlar. Bu bentte belirtilen mesafenin tespitinde kurum açma incelemesini yapanlar tarafından gerektiğinde ilgili kurumlarla işbirliği yapılır. 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında bulunan belgeli işletmelerle kurumlar arasında yüz metre uzaklık şartı aranmaz.

b) Kurum binaları ve bahçelerinde baz istasyonları bulunamaz.

-Barınma hizmetleri verilecek yerler hakkında kısa bilgiler:

Ortaokul ve imam-hatip ortaokulu öğrencilerine öğrenci yurtlarında, ortaöğretim kurumları öğrencilerine öğrenci yurt ve pansiyonlarında verilir ve bu kurumlar müstakil binalarda açılır.

Yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti veren kurumlar bağımsız girişi bulunan bir binada veya etrafı ihata duvarıyla çevrili ortak bir taşınmazın üzerinde bulunan ve tamamı kuruma ait birden fazla binada açılabilir.

Zemin katı dışında kurum açılacak binalarda, asansör veya engellilerin erişilebilirliğini sağlayan taşıma ve iletme sistemlerinin bulunması gereklidir. Ancak kuruma ait binanın zemin katında barınma hizmetinin verilebilmesi ve bu kata engelli erişilebilirliğinin sağlanması halinde diğer katlar için engelli erişilebilirlik şartı aranmaz.

Ortaokul, imam-hatip ortaokulu veya ortaöğretim kurumları öğrencilerine barınma hizmeti veren kurumlarda yatakhaneler en az üç, en fazla altı öğrenci;

Yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti veren öğrenci yurt ve pansiyonlarında yatakhaneler en az bir veya üç, en çok altı öğrenci,

Öğrenci apartı en az bir veya üç, en çok altı öğrenci,

Öğrenci stüdyo dairesi bir veya üç öğrenci barınacak şekilde düzenlenir.

Kurum binaları, her yıl öğretim yılı başlamadan önce yangın güvenliği, elektrik tesisat güvenliği, ısınma sistemi güvenliği, su ve gaz tesisatı güvenliği hususlarında itfaiye, üniversitelerin ilgili bölümleri, mühendis odaları veya diğer ilgili kurum veya kuruluşlara kurum yönetimince kontrol ettirilir. Kontrolleri yapan kurum veya kuruluşlarca düzenlenen raporun bir örneği kurum tarafından bağlı olduğu il veya ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderilir, bir örneği de denetlemeye yetkili olanlara sunulmak üzere kurumda muhafaza edilir.

Kurum binalarında yangın ikaz amacıyla duman ve ısıya duyarlı, gaz kaçaklarını algılayan sensörler, alarm sistemi ile kurum kontenjanının yüzde fazla olması halinde otomatik söndürme sisteminin bulunması zorunludur.

Kurumların denetimleri öğretim yılı içinde en az iki kez yapılır. Kurumların denetimleri, mülki idare amirlerinin görevlendireceği en az iki kişiden oluşan ekiplerce yapılır.

Kurum binalarında ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılan yangın, elektrik, su ve gaz tesisatlarının kontrolleri sonucu düzenlenen raporlarda tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için valilikçe kuruma gerekli ikaz yapılarak süre verilir. Eksikliklerin, öğrencilerin barınması esnasında can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmesi durumunda valilikçe gerekli tedbirler alınarak eksiklikler giderilmeye kadar kurumun barınma hizmeti vermesi geçici olarak durdurulur. Üç ay içinde eksikliklerin giderilmemesi halinde işlem yapılır.

Kurumların öğrenci kontenjanları Öğrenci yurt ve pansiyonlarında; Yatakhanelerde her bir öğrenci için en az 12 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan belirlenir. Öğrenci yurt ve pansiyonlarında bir kişilik yatakhaneler, 8 m² den küçük olamaz.

DEĞERLENDİRME:

Milli Eğitim Müdürlüklerinin izniyle çalışan ve sayıları belirtilen yurtlarda kontenjan ve doluluk oranları arasında ciddi fark gözükmemektedir. Yani doluluk oranları düşüktür. Bunun Milli eğitim müdürlüklerince tekrar değerlendirilmesinde fayda vardır. Kapasite sebebiyle devamında açık kalmasında gerekli olmayan yurt var ise ruhsatı iptal edilerek kapatılmalıdır.

Yeni Yapılacak Öğrenci Yurt ve pansiyonları:

- a) Öğrenci yurtlarının tasarımı ve yapımı: İlgili kamu kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanmış belirli standart, norm ve kriterlere göre, öğrencilerin yaşam ve şartlarına uygun olarak tasarlanmalı ve inşa edilmelidir. Her tür aktivitelerin sağlanacağı mekânlar oluşturulmalı, konfor ve nitelik olarak yeterli olmalıdır.
- b) Her tür afet ve yangınlara karşı korunaklı olarak inşa edilmelidir.
- c) Fonksiyon değişikliği ile yurt fonksiyonu verilen binalarda 2017/10090 sayılı Özel öğrenci barınma hizmetleri yönetmeliği de dikkate alınarak, yurtların norm ve standartlarına göre dizayn edilmelidir.

Mevcut Öğrenci Yurt ve pansiyonları;

- a) Öğrencilerin yaşam ve şartlarına uygun olarak mekânsal düzenlemeler yapılmalıdır.
- b) Yurtlar her tür afetlere karşı güçlendirilmelidir. Güçlendirilmeye uygun olmayanlar tahliye edilmelidir.
- c) Yangın algılama ve uyarı sistemleri tesis edilmelidir.

ÖĞRENCİ YURT VE PANSİYONLARININ YÖNETİMİ VE AKTİVİTELERİ

- a) Öğrenci yurtlarının yönetimi, yönetim sertifikası bulunan en az lisans mezunu kariyerli yöneticiler tarafından yönetilmeli ve denetimi teorik anlamda değil gerçek anlamda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır
- b) Yurtlarda çalışan personelde Devlet memuru olmak için aranan şartlar aranmalıdır.
- c) Çalışan görevli personelde milli güvenliğe karşı faaliyetlerde bulunan yapı, oluşum veya üyeliği, mensubiyeti ve irtibatı bulunmama şartları aranmalıdır.
- d) Öğrenci barınma hizmeti veren ve binaların iç ve dış duvarları ile tavan döşemelerinde ahşap ve yanma özelliği olmayan malzeme kullanılmalıdır.
- e) Yangın merdiveni ve kaçış yollarının kapıları yangına dayanıklı malzemelerden yapılmalı, acil çıkış kapıları içerden açılan dışarıdan açılmayan veya yangın ikazıyla otomatik olarak açılan şekilde yapılmalıdır.
- f) Kurum binalarında yangın ikaz duman ve ısıya duyarlı gaz kaçaklarını algılayan sensörler , alarm sistemi veya otomatik söndürme sistemi olmalıdır.
- g) Binalarda çalışan personel ve iskan eden personel devamlı eğitimden geçirilmeli acil durumlar için tahliye yolları ve toplanma yerleri gösterilmelidir.
- h) Yurtlarda gece ve gündüz yeterli rehber öğretmen, güvenlik personeli vs. yeterli eleman bulundurulmalıdır.

ı) Belirli sayıda kapasiteye göre yeterli doktor, psikolog, sosyolog, gıda mühendisi, tekniker veya teknisyen, sağlık memuru veya hemşire bulundurulmalıdır.

i) Binalar engelli erişimine uygun olmalıdır.

j) Yurtların yönetimi, denetimi ve kullanımında; ilke, görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmeli ve gereken yasak ve cezalar uygulanmalıdır. Mevcut yönetmelik hükümleri kesin ve eksiksiz olarak taviz verilmeden uygulanmalıdır.

k) Yurtlar her tür ideolojik yapılanmadan uzak tutulmalıdır. Her tür zararlı etkilerden ve olumsuzluklardan arındırılmalıdır.

l) Öğrencilerin eğitime, gelişimine, yaratıcı yapılarına destek olma ve bilgilerinin doğruluğunu sorgulamak amacıyla yurtlarda, yabancı dil özellikle İngilizce eğitimi için etüt çalışmaları yapılmalıdır.

m) 06.05.2017 tarihli resmi gazetede yayınlanan 2017/10090 karar sayılı Özel öğrenci barınma hizmetleri yönetmeliği tam ve eksiksiz olarak uygulanmalıdır.

SONUÇ

Yapı, bina ve öğrenci yurt ve pansiyonlarında her tür afet ve yangınlara karşı gereken önlemler alınmalıdır. 29 Kasım 2016 günü Adana-Aladağ İlçesi Özel kız Öğrenci Yurdunda çıkan yangında 10 öğrenci olmak üzere 12 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu ve benzeri can kayıpları ve acı olaylar bir daha yaşanmamalıdır.

Afet ve yangınla ilgili yasa, yönetmelik, standart ve normlar teorik anlamda kalmamalı ve uygulanmalıdır. Öğrenci barınma hizmeti veren yerler ilgili kurumlarca periyodik olarak denetlenmeli ve gereken cezalar uygulanmalıdır. Ayrıca toplumda afet bilincinin oluşturulması ve geliştirilmesi açısından daha önce çalışma grubumuzca önerilen "Antalya Afet Eğitim Merkezi ve Müzesi" projesi bir an önce hayata geçirilmelidir.